

บทความเรื่อง [Human energy powers the future](#) ใน นสพ. บางกอกโพสต์ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ดึงดูดความสนใจของผมอย่างแรง แต่เมื่ออ่านเนื้อก็ผิดหวังอย่างแรง เพราะกลายเป็นเรื่อง ปตท. ไม่ใช่เรื่องพลังของมนุษย์ ที่ผมคาดหวัง

จึงเขียนบันทึกนี้ เพื่อสื่อสารความเห็น ว่าพลังแห่งมนุษย์ หรือพลังของความเป็นมนุษย์ (human energy) ทรงพลังกว่าพลังงาน (energy) ทั้งปวง

ดังนั้น ผมจึงให้คุณค่าของการศึกษาสูงมาก เพราะจะเป็นตัวส่งเสริมให้คนทุกคนพัฒนาศักยภาพของตนเอง ได้เต็มศักยภาพ

โดยเฉพาะการพัฒนาเป็นคนที่เต็มไปด้วยพลังสร้างสรรค์ พลังขับเคลื่อน และพลังของการเป็นผู้ให้ ไม่ใช่คนที่เฉื่อยชา หรือเอาแต่ทำตัวเป็นผู้บริโภค หรือผู้รับ

การศึกษาที่ถูกต้อง ดำเนินการถูกทาง จะสร้างมนุษย์ที่มีพลังสร้างสรรค์ พลังความดี สำหรับเป็นพลังให้แก่บ้านเมือง ตรงกันข้าม การศึกษาที่เดินผิดทาง อย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จะทำลายศักยภาพของความเป็นมนุษย์ หรือยังสร้างพลเมืองที่เสื่อม ศีลธรรม ฉ้อฉล และมุ่งแต่จะเอา

พลังของมนุษย์ ยิ่งใหญ่เกินจินตนาการ แต่จะเป็นพลังด้านบวก หรือด้านดี/สร้างสรรค์ ก็ได้ หรือจะเป็นพลังด้านลบ หรือด้านทำลายล้าง ก็ได้

วิกฤติการเมืองในช่วงสิบปีที่ผ่านมา สอนผมว่าคนเก่งที่โกง เห็นแก่ตัว และบ้าอำนาจ เป็นอันตรายต่อสังคมเพียงไร เป็นโจทย์ว่าการศึกษา และกระบวนการเรียนรู้ ที่เราจะช่วยกันปฏิรูป จะกลับมาเดินถูกทางได้อย่างไร

วิจารณ์ พานิช

๘ ก.ค. ๕๗

[บันทึกนี้เขียนที่ GotoKnow](#) โดย [Prof. Vicharn Panich](#)